

**rupnikova
linija**

**SKRIVNOSTNI
SVET UTRDB
RUPNIKOVE
LINIJE**

RUPNIKOVA LINIJA V POLJANSKI DOLINI

Ko hodimo po prelepih poljanskih krajih, se ne moremo načuditi lepotam, ki nam jih ponuja narava. Pa vendar nam ob vsej tej popolnosti pogled večkrat zastane na nečem, kar ni v tej simfoniji. Beton. Sredi gozda, travnika, vrh hriba. Kaj so ti objekti? Čemu služijo? Po odgovore se moramo vrniti skoraj stoletje v preteklost, ki našim krajem ni bila tako zelo naklonjena.

Poljanska dolina
dežela pod Blegošem

RAPALSKA MEJA

Rapalska pogodba je bila pogodba med Kraljevino SHS in Kraljevino Italijo, podpisana 12. novembra 1920, v italijanskem mestu Rapallu, s katero je bila določena meja med državama, imenovana rapalska meja.

Nova meja je odrezala eno tretjino slovenskega etničnega ozemlja od matične države. Italija je dosegla razmejitevno črto Peč-Jalovec-Triglav-Črna prst-Porezen-Špehovše-Krnice pri Novakih-Nova Oselica-Mrzli vrh-Hotedršica-Planina pri Rakeku-Snežnik-Reka, pripadli so ji tudi otoki Srakane, Unije, Cres, Lošinj, Lastovo, Palagruža in mesto Zadar.

Rapalska meja je bila spremenjena s Pariško mirovno pogodbo leta 1947, dokončno pa je bila meja z Italijo urejena šele leta 1975 z Osimskimi sporazumi.

Vhod v utrdbo na Golem vrhu

Prireditev v utrdbi

RUPNIKOVA LINIJA

Rupnikova linija je sistem utrdb, ki ga je gradila Kraljevina Jugoslavija na ozemlju zahodne Slovenije tik ob rapalski meji pred drugo svetovno vojno kot obrambo pred morebitnim italijanskim napadom.

Poseben strateški pomen so imele utrdbe prav v naših krajih, saj je Poljanska dolina predstavljala lahek dostop do Ljubljane. Tri največje podzemne utrdbe, ki so tudi najbolj ohranjene v celotni liniji, so na Golem vrhu, Hrastovem griču in Hlavčih Njivah. V letih 1940-1941 je utrdbe na zahodni liniji gradilo 60.000 ljudi, vojakov in civilnega prebivalstva. Zaključek gradbenih del so načrtovali v letu 1947, vendar je začetek 2. svetovne vojne dela prekinil. Obrambna linija ni nikoli služila svojemu namenu.

Aktivnosti v naravi

ATRAKCIJA – PODZEMNA SLEMENSKA UTRDBA NA GOLEM VRHU

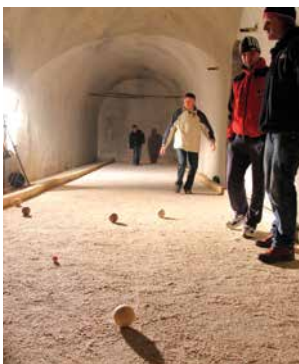
Utrdba na Golem vrhu je ena izmed največjih utrdb Rupnikove linije. Sestavljena je iz dveh nadzemnih visokih vršnih bunkerjev ter podzemnih galerij približno 25 m pod površjem. Glavna galerija je dolga 200 m, ob njej pa je razvejan sistem manjših galerij in dvoran, ki so bile po načrtu predvidene za vojašnico z bolnišnico, skladišča, strojnico ...

Detalj razstave

V utrdbi si lahko ogledate stalno razstavo ostalin iz časa gradnje, v prostranih dvoranah pa vse leto potekajo tudi različne prireditve, med katerimi je najbolj atraktivno balinanje z lesenimi krogli.

Vstop v utrdbo je mogoč samo v spremstvu vodnika.

Balinanje v utrdbi

Stalna razstava v utrdbi

TEMATSKI POTI:

PO SLEDEH GRADNJE RUPNIKOVE LINIJE

KRAJŠA TEMATSKA POT (KROŽNA)

Primerna je za vse pohodnike, tudi otroke in starejše. Prične se pri pokopališču v Gorenji vasi, kjer je postavljena večja informativna tabla, ob kateri stojita dve protitankovski oviri. Pot vodi naprej mimo nekdanje vojašnice, številnih bunkerjev, nekdanjega barakarskega naselja, do markantnega Škofovega bunkerja in nazaj do izhodišča. Ob poti so postavljene zelo zanimive obvestilne table, ki s karikaturami prikazujejo delo in gradnjo utrdb.

Pot je lahka, dolga 4,5 km, višinska razlika je 180 m, čas hoje približno 2 uri.

DALJŠA TEMATSKA POT (V ENO SMER)

Začetek in prvi del poti je enak krajši tematski poti. Po približno 2 km se poti razcepita; smerna tabla nas usmeri levo, krajša pot pa se nadaljuje desno. Sledimo markacijam mimo velikega peskokopa in dalje mimo Ferjančeve domačije do največje podzemne utrdbne obrambnega sistema Rupnikove linije, ki se nahaja na Hrastovem griču. Vstop v utrdbo je mogoč samo v spremstvu vodnika.

Ob poti so postavljene tematske table, kjer so krajši opisi načina gradnje bunkerjev ter življenja iz tistega obdobja. Pot pelje mimo številnih utrdb, ustavimo pa se lahko tudi ob prekrasnih razgledih na Škofjeloško hribovje in alpsko visokogorje. Po ogledu utrdb se lahko v Lovski koči na Javorču od petka do nedelje okrepčate z jedmi na žlico, divjačinskimi golažem, domačimi štruklji ter domačim sladkim in slanim pecivom.

Pot je dolga 6 km (v eno smer), višinska razlika 480 m, čas hoje s povratkom približno 5 ur.

Hotavlje Boštjanovec

Domačija doživeti Tešnak

Kmetija Matič Taverna Petra

Gostilna Lipan

Poljane - Škofja Loka

Podgora

Volčja njiva

Gorenja vas

Dolenja Dobrava

Dobravšče

Domačija Pr Brodarju Gorenja Dobrava

Lutivne

Okrepčevalnica Matija (5km)

Kladje

Ferjanc Kočar

Ekološka kmetija Zaleše

Žirovski vrh

Hrastov grič

Žiri

Lovska koča na Javorču

rupnikova linija

Goli vrh

Krajša pot

Daljša pot

Izhodišče

ŠKOFOV FRANCL

JAVLJAM SE NA DOLŽNOST!

Sledite mi in razkrijem vam marsikaj zanimivega

GOSTINSKA PONUDBA V OKOLICI

- **Lovska kočna na Javorču**, Žirovski vrh Sv. Urbana 33, 4224 Gorenja vas
T: +386 51 697 736 (Saša Pivk Avsec) E: media.butik@siol.net
- **Okrepčevalnica Matija**, Cankar Jakob, Lučine 27, 4224 Gorenja vas
T: +386 31 792 036, E: okmatija.jakobc@gmail.com
- **Domačija Pr'Brodarju**, Gorenja Dobrava 34, 4224 Gorenja vas
T: +386 31 346 918, E: pr-brodarju@siol.net
- **Gostilna Jager**, Dolenja Dobrava 2b, 4224 Gorenja vas,
T: +386 4 518 12 53, +386 41 948 705,
E: info@gostilna-jager.si, W: www.gostilna-jager.si,
Možnost dogovora o organizaciji balinanja v utrdbi na Golem vrhu.
- **Taverna Petra**, Poljanska cesta 104, 4224 Gorenja vas
T: +386 4 518 13 68, E: klemencic.petra@gmail.com, W: www.taverna-petra.si
- **Gostilna Lipan**, Hotavlje 5, 4224 Gorenja vas
T: +386 4 518 13 10, E: info@gostilna-lipan.si, W: www.gostilna-lipan.si
- **Kavarna Visoko**, Visoko pri Poljanah 1, 4220 Škofja Loka,
T: +386 30 489 177, E: dvorec.visoko@poljanskadolina.com

Ogled utrdb Rupnike linije na Golem vrhu z začetkom pred vhodom v utrdbo je možen vsako prvo soboto v mesecu ob 10. uri, za svoj termin pa se lahko dogovorite tudi z Zavodom Poljanska dolina ali lokalnim vodičem. Zaželeno so čelne svetilke ter primerna obleka in obutev. Cena po veljavnem ceniku.

INFORMACIJE:

Zavod Poljanska dolina

Poljanska cesta 87, 4224 Gorenja vas
T: +386 31 720 573, T: +386 59 250 549
E: zavod@poljanskadolina.com
W: www.poljanskadolina.com

Poljanska **dolina**
dežela pod Blegošem

Fotografije: Izidor Jesenko, Denis Bozovičar, Katja Jemec, Jošt Gantar, arhiv občine Gorenja vas - Poljane, **oblikovanje:** Simon Pavlič, Standart d.o.o., **tisk:** Etiketa tiskarna d.d.